

11/742

**DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT**

Alle landets ordførere,

Alle landets fylkesordførere

Deres ref

Vår ref
201002798-/KOL

Dato
07.03.2011

Stemmerettsjubileet 1913- 2013 i kommuner og fylker

11. juni 2013 er det 100 år siden Stortinget vedtok å innføre allmenn stemmerett for kvinner. For å feire dette, har regjeringen nedsatt en komité (Stemmerettskomiteen) til å lede arbeidet fram mot *Stemmerettsjubileet 1913-2013*. Komiteen ledes av fylkesmann i Buskerud, tidligere statsråd og stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl. Sekretariatsfunksjonen er lagt til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). Et eget nettsted, www.stemmerettsjubileet.no, er nå under utvikling og vil ligge under www.regjeringen.no. Dette er planlagt ferdigstilt høsten 2011.

Mandat og målformulering

I regjeringens mandat heter det at Stortingets vedtak av 11. juni 1913 skal *markeres lokalt, nasjonalt og internasjonalt*. Innføring av allmenn stemmerett var en positiv og betydningsfull endring i vår historie. Derfor ønsker regjeringen at vi skal feire 100-års jubileet i 2013. Sentrale fellesverdier som stemmerett, likestilling, deltakelse og representasjon skal danne rammen rundt feiringen. Jubileet tar utgangspunkt i en historisk hendelse, men skal også være framtidsrettet.

Lokal forankret feiring

Stemmerettskomiteen har lagt vekt på at dette er en feiring som alle kan ta del i. Og fordi 2013 er et Stortingsvalgår, er det et mål å engasjere ungdom og grupper med tradisjonelt lav valgdeltakelse i feiringen.

Viktige arenaer for en markering på lokalt og nasjonalt nivå vil være kommuner / fylkeskommuner. Stemmerettskomiteen er derfor opptatt av å skape et engasjement rundt jubileet i hele Norge, både på lokalt og regionalt nivå. Det er viktig at jubileet har god geografisk spredning, og at både offentlige myndigheter og frivillige krefter bidrar sammen for å skape et engasjerende jubileum. Stemmerettskomiteen ønsker et bredt lokalt engasjement, der grasrota får en framtreddende rolle.

Nasjonal dugnad med godt samarbeid

Stemmerettskomiteen vil initiert flere, større arrangementer som den vil stå ansvarlig for. Samtidig er flere av disse initiativene "åpne" slik at lokale og regionale krefter kan knytte seg til Stemmerettskomiteens offisielle arrangement, med sine egne arrangementer. Stemmerettskomiteen håper også at deres initiativ kan inspirere andre. Det er fritt fram for lokale krefter å kopiere ideer som komiteen lanserer.

Stemmerettskomiteen ser for seg at lokale, regionale og nasjonale institusjoner som medier, arkiv, bibliotek, museum, musikk- og teaterinstitusjoner med mer vil være gode og viktige bidragsyttere til feiringen. Stemmerettsjubileet vil også egne seg godt som tema i skole-, undervisnings- og forskningssammenheng på alle nivåer.

Stemmerettskomiteen har dessuten etablert et godt samarbeid med Grunnlovsjubileet 2014. På lokalt nivå vil det kanskje også være naturlig å se disse to jubileene i sammenheng?

Stemmerettskomiteen sikter seg inn mot en rekke arrangementer i 2013. Komiteen håper at kommunale og fylkeskommunale krefter allerede nå vil la seg inspirere til å starte arbeidet med å feire kvinnestemmeretten i 2013.

Her følger noen av initiativene som Stemmerettskomiteen håper å realisere:

1) Kvinnepionerene

Stemmerettskomiteen ønsker å hedre noen viktige kvinnesakspionerer.

Komiteen har valgt ut Camilla Collett, Fredrikke Marie Qvam, Gina Krog og Fernanda Nissen som representanter for kvinne- og stemmerettskampen.

Komiteen ser for seg ulike tiltak / arrangementer der disse og andre pionerer står sentralt. Komiteen ønsker å utfordre kommune og fylkeskommuner til å la seg inspirere til liknende arrangementer.

2) Den internasjonale kvinnedagen 8. mars i 2013

Komiteen ønsker et større nasjonalt 8. mars arrangement, som har interesse for hele Norge, denne dagen. Samtidig håper komiteen at dagen feires over hele landet. Det er ønskelig at lokale myndigheter legger til rette for denne feiringen.

3) Stemmerettsuka 11.-20. juni 2013

Stemmerettsuka starter med den offisielle feiringen av Stortingets vedtak av 11. juni 1913 som innebar innføringen av allmenn stemmerett i Norge. Uka avsluttes 20. juni, som er stemmerettspioneren Gina Krogs fødselsdag. I denne perioden ønsker og håper komiteen at lokale og regionale krefter over hele landet skal forestå lokale og folkelige arrangementer. Lokale forkjempere – pionerkvinner og menn – vil stå sentralt. Samtidig vil tema for uka være stemmerett, representasjon, valgdeltakelse og likestilling.

4) Debattbok for ungdom/førstegangselgere

Komiteen har allerede startet arbeidet med en debattbok som skal distribueres til alle førstegangselgerne i 2013. . Boka er et samarbeid med Grunnlovsjubileet 2014 og vil komme på Aschehoug forlag. Boka skal ikke være en tradisjonell skolebok, men gjerne brukes som debattgrunnlag for skolevalgene eller annen undervisning knyttet til demokrati, stemmerett og deltakelse.

5) Demokratikampanje foran stortingsvalget 2013

Valgdeltakelsen har vært synkende ved de siste valgene, og Stemmerettskomiteen ønsker å skape et engasjement for stemmeretten som gjør at flest mulig bruker den ved valget i 2013. Målet er en bred mobilisering av førstegangselgerne og alle stemmeberettigede. Stemmerettskomiteen håper at partiene, i tillegg til andre demokratiske institusjoner og organisasjoner vil bidra for å sette oppslutning om demokratiet vårt på dagsorden i ukene foran stortingsvalget i 2013.

6) Internasjonal kvinne- og likestillingskonferanse

Komiteen ønsker å arrangere en større internasjonal konferanse hvis mål er å samle politiske ledere og menneskerettighetsforkjempere fra hele verden. Formålet er å sette kvinners politiske rettigheter og internasjonalt likestillingsarbeid på dagsorden. Arrangementet vil ha en klar internasjonal profil og vil sannsynligvis foregå på høsten 2013.

Finansiering

Det er regjeringen som er ansvarlig for Stemmerettskomiteens tiltak og finansieringen av komiteens initiativ. I tillegg håper regjeringen at fylker og kommuner vil sette av midler til feiring på regionalt og lokalt nivå.

Regjeringen vil avsette noe midler i 2012 og 2013 som frivillige organisasjoner (se avsnitt om referansegruppe), ulike institusjoner med mer kan søke på. Disse midlene vil bli lyst ut offentlig på Stemmerettsjubileets nettside (www.stemmerettsjubileet.no).

Referansegruppe

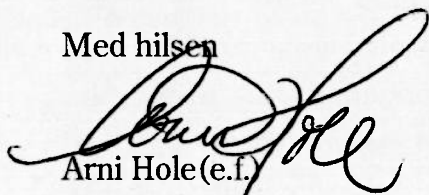
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har invitert aktuelle organisasjoner til å delta i en referansegruppe. Per i dag teller referansegruppa ca 70-80 deltakere. Gruppa består av alt fra kvinneorganisasjoner til politiske partier og historisk orienterte organisasjoner. Referansegruppa har hatt to møter 2009/10 og deltakerne ga uttrykk for stort engasjement og glede over å bli involvert. Referansegruppa er åpen for alle som vil delta. Det er berammet et årlig møte med referansegruppa, det neste høsten 2011.

Arbeidet er godt i gang

Stemmerettskomiteen har allerede hatt kontakt med mange, sentrale aktører i en slik sammenheng, som museer og arkiv, teatre og andre kulturinstitusjoner, læresteder og skoleverket. Mange er allerede i gang med arrangementer, utstillinger, konserter, forelesningsrekker med mer. Vi vet at flere kommuner og fylkeskommuner planlegger aktiviteter i 2013 og vi tror at flere vil engasjere seg fram mot jubileumsåret. Håpet er å skape et folkelig engasjement rundt verdien av stemmerett, representasjon, deltakelse og likestilling.

På vegne av Kirsti Kolle Grøndahl, leder, og resten av Stemmerettskomiteen håper vi at både kommuner og fylkeskommuner vil bidra og delta i feiringen av den allmenne stemmeretten i 2013.

Med hilsen

Arni Hole (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Kurt Ole Linn
Seniorrådgiver/sekretariatet